

Київський національний університет культури і мистецтв

КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Силабус освітньої компоненти

Назва компоненти: **Теорія держави і права**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Сторінка курсу в Moodle: <https://elearn.knukim.edu.ua/course/view.php?id=66>

Сторінка компоненти в електронній бібліотеці:

<http://91.217.179.134:9100/libr/DocSearchForm>

Викладач: **Важна Катерина Анатоліївна**, кандидат юридичних наук, доцент з/н (лекції, підсумковий контроль)

Опис освітньої компоненти

Компонента «Теорія держави і права» є обов'язковою освітньою компонентою навчального плану та належить до циклу компонент професійної та практичної підготовки. Вказана компонента сприяє підготовці фахівців у сфері дипломатії та міжнародних відносин.

Мета компоненти полягає в опануванні методології дослідження державно-правових явищ, вивчення загально-правових теоретичних понять і категорій, змісту і форм держави і права, прав людини і громадянина, поняття правової держави, структури права і законодавства, правових форм діяльності держави і регулювання суспільних відносин, системи права, правозастосування, правопорушення і юридичної відповідальності, правосвідомості, місця законності і правопорядку в правовій і політичній системах.

Завдання компоненти – формування уміння з виважених, наукових позицій надавати належну оцінку складним явищам та процесам державно-правової дійсності, розкривати їх дійсну сутність, розуміти їх соціальне призначення, місце і роль в політичній та правовій системах суспільства.

Предметом вивчення освітньої компоненти є підходи до визначення сутності теорії держави і права; тенденції розвитку теорії держави і права; місце та специфіка теорії держави і права в системі гуманітарних наук: взаємозв'язок та взаємозалежність; комплексний характер теорії держави і права; структура освітньої компоненти та її основні завдання.

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувачі вищої освіти повинні набути такі програмні компетентності:

Загальні:

- ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.
- ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.
- ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні:

- СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.
- СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (програмні результати навчання):

- РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.
- РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.
- РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.
- РН15. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.
- РН17. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

Передумови вивчення освітньої компоненти

Передумов вивчення освітньої компоненти немає.

Освітня компонента слугує передумовою для вивчення таких освітніх компонент: «Країнознавство», «Міжнародне публічне право», «Світова політика та транснаціональні відносини», «Політологія», «Охорона праці і екологічна безпека», «Основи трудового права і підприємницької діяльності».

Тематичний план освітньої компоненти

Розділ 1. ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ

Тема 1.1. Поняття «Теорії держави і права» та її місце серед інших наук. Загальна характеристика держави. Форма держави.

Тема 1.2. Механізм і апарат держави.

Тема 1.3. Теорія демократії. Права людини.

Розділ 2. ТЕОРІЯ ПРАВА

Тема 2.1. Загальне вчення про право.

Тема 2.2. Правова система держави, система права і система законодавства. Галузі національного права.

Тема 2.3. Тлумачення та реалізація норм права.

Тема 2.4. Правовідносини. Юридичний факт.

Тема 2.5. Правопорушення та відповідальність. Правова культура.

Розділ 3. КЛАСИФІКАЦІЯ ПРАВОВИХ СИСТЕМ ДЕРЖАВ СВІТУ В ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Тема 2.1. Підходи до класифікації правових систем. Романо-германський тип правової системи.

Тема 2.2. Англо-американський тип правової системи.

Тема 2.3. Змішаний тип правової системи. Скандинавська група правових систем.

Тема 2.4. Релігійний тип правової системи.

Тема 2.5. Далекосхідний тип правової системи. Звичаєво-общинний тип правової системи.

Технічне і програмне забезпечення

Ноутбук, персональний комп'ютер з підключенням до Інтернет, мікрофон та камера для: комунікації та опитувань; виконання домашніх завдань; виконання завдань самостійної роботи; проходження тестування (поточний, рубіжний, підсумковий контроль).

Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом компоненти та виконання передбачених видів освітньої діяльності Windows, Microsoft Office.

Рекомендовані джерела інформації

Публікації науково-педагогічного працівника

за темою освітньої компоненти

1. Важна К. А. Концепція кримінальної відповідальності держави: можливість реалізації в сучасному міжнародному праві : монографія. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 292 с.

Основна література

1. Вступ до теорії правових систем. За заг. ред. О.В. Зайчука, Н.М. Оніщенко: монографія. Київ : Видавництво «Юридична думка», 2006. 432 с.
2. Гелей С. Д. Політико-правові системи світу : навч. посіб. Київ : Знання, 2006. 668 с.
3. Запара С. І. Правознавство : навч. посібник. Суми : Університетська книга, 2014. 640 с.
4. Конституція України : офіц. текст. Із змінами і доповненнями. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
5. Скакун О. Теорія держави і права. 4-е вид. Київ, 2021.
6. Теорія держави і права. За ред. А. Шульги. Харків, 2014.
7. Теорія держави і права. За ред. О. Петришина. Харків, 2014.
8. Теорія держави та права : навч. посіб. За заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д. Тихомирова. Київ : НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.

Допоміжна література

9. Андрусак Т. Історія політичних і правових вчень. Львів, 2001.
10. Бевелікова Н. Конфуціанство й азіатська модель права. *Порівняльне правознавство*. 2012. № 3-4.
11. Беяневич О. Дія закону за колом осіб (на прикладі законодавства про банкрутство). *Право України*. 2009. № 5.
12. Бехруз Х. Релігійні та світські норми в правових системах ісламських держав. *Порівняльне правознавство*. 2012. № 3-4.
13. Білоричський Г. Єврейське (іудейське) право: джерела та тенденції розвитку. *Порівняльне правознавство*. 2012. № 3-4.
14. Богуцький П. Про використання системного підходу в досягненні цілісності системи права. *Право України*. 2015. № 6.
15. Ван Нікерк Г. Міркування щодо взаємовпливу африканського звичаєвого права і державного права у Південно-Африканській Республіці. *Порівняльне правознавство*. 2012. № 3-4.
16. Варга Ч. *Theatrum Legale Mundi*. Про класифікацію правових сімей. *Порівняльне правознавство*. 2012. № 3-4.
17. Ведерніков Ю., Папірна А. Теорія держави і права. Київ, 2008.
18. Вовк Д. Про зміст категорії «правова традиція» та її значення у порівняльно-правових дослідженнях. *Порівняльне правознавство*. 2013. № 1-2.
19. Вовк Д. Християнська правова традиція: змістовна характеристика. *Порівняльне правознавство*. 2012. № 3-4.
20. Вовк Т. Взаємодія міжнародного договору та звичаю в доктрині англосоксанської системи права. *Право України*. 2014. № 12.

21. Гордимов А. Доктринальні джерела права в умовах глобалізації. *Право України*. 2014. № 9.
22. Горський В. Нариси з історії філософської культури Київської Русі. Київ, 1993.
23. Дамірлі М. Система порівняльного правознавства як комплексної науки. *Порівняльне правознавство*. 2013. № 1-2.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

24. Каталог нормативно-правових актів. Сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws>
25. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua.
26. The official site of the European Court of Human Rights. URL: <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home> –.

Політика вивчення освітньої компоненти

Освітня компонента передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Відвідування занять є обов'язковою частиною оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному (он-лайн) режимі за погодженням із керівником курсу, з презентуванням виконаних завдань під час консультації викладача.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. Завдання, які не виконані у встановлений термін, оцінюються викладачем в межах 50% звичайної оцінки.

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%.

У разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання.

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Силабус затверджено

на засіданні кафедри міжнародних відносин
від «30» червня 2022 р., протокол № 12.